

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

Αγαπητοί γονείς,

Τα τελευταία χρόνια σε πολλές χώρες του κόσμου έχει διαπιστωθεί μια σχετική έξαρση στα φαινόμενα της επιθετικής συμπεριφοράς στο σχολικό χώρο. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε, διαπιστώθηκε ότι τα φαινόμενα της σχολικής βίας στη χώρα μας βρίσκονται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, σε σύγκριση με άλλες χώρες. Καθοριστικό ρόλο σε τέτοιες εκδηλώσεις ασκούν η οικογένεια, οι σχολικές συνθήκες αλλά και τα χαρακτηριστικά των μαθητών (π.χ. το φύλο, οι εμπειρίες και τα βιώματά τους κτλ.)

Το σχολείο από μόνο του δεν μπορεί να αλλάξει ένα βίαιο επιθετικό άτομο, ούτε να αλλάξει μια βίαιη κοινωνία. Η αντίληψη ότι μπορούν οι ενήλικες να παρέμβουν αποφασιστικά καταργώντας προβλήματα και διαφορές ανάμεσα στα παιδιά είναι λαθεμένη, αλλά και ανεφάρμοστη.

Κάποιος βαθμός επιθετικότητας και συγκρούσεων είναι αναπόφευκτο μέρος της ζωής και της διαδικασίας ανάπτυξης και ωρίμανσης του παιδιού. Όμως τα χαρακτηριστικά αυτά της προσωπικότητας του ατόμου δεν οδηγούν υποχρεωτικά σε καταστροφική βία και εγκληματική συμπεριφορά. Οι λόγοι που προκαλούν έκρυθμες καταστάσεις στη σχολική ζωή, δεν εντοπίζονται απλά σε ατομικά χαρακτηριστικά και αιτίες, αλλά είναι μέρος του κοινωνικού περιγύρου που εμφανίζονται. Άρα, είναι δυνατόν με την κατάλληλη παρέμβαση στο σύστημα του σχολείου, τα περιστατικά αυτά να περιοριστούν. Επίσης, υπάρχουν συμπεριφορές, δεξιότητες και γνώσεις με βάση τις οποίες το άτομο μπορεί, όταν εμπλέκεται σε μια διαπροσωπική ή ομαδική σύγκρουση, να επιλέγει εναλλακτικές, εποικοδομητικές και όχι καταστροφικές συμπεριφορές. Οι εναλλακτικές αυτές μορφές συμπεριφοράς αντιστοιχούν σε ικανότητες, που συντελούν στην κοινωνικοποίηση του ατόμου, στην προετοιμασία του για αποτελεσματική ένταξη στην κοινωνία των ενηλίκων και αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το σχολείο μπορεί, στο πλαίσιο της διδακτικής του παρέμβασης και με ποικίλες εξωδιδακτικές δραστηριότητες, μέσα σε κλίμα ασφαλές και καλλιεργώντας στους μαθητές την ικανότητα να δρουν υπεύθυνα, να διδάξει εναλλακτικές μορφές συμπεριφοράς και διαχείρισης συγκρούσεων. Έτσι το σχολείο θωρακίζει το μαθητή όχι μόνο σχετικά με τη συμπεριφορά που εκδηλώνει στη διάρκεια της παραμονής του στο σχολείο, αλλά και τη γενικότερη συμπεριφορά του στην καθημερινή ζωή στο σπίτι ή στην κοινότητα.

Παρατηρήθηκε ότι τα παιδιά που έχουν αναπτύξει άμυνες σε αρνητικές επιδράσεις από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους, έχουν εμπειρίες θετικών σχέσεων με ενήλικες και με συνομηλίκους και έχουν αναπτύξει δεσμούς με την οικογένεια, το σχολείο και την κοινότητα. Όπως δείχνουν πολλές έρευνες, η θετική σχέση των μαθητών με ενήλικες (οικογένεια, δάσκαλοι κ.ά) που είναι διαθέσιμοι να βοηθήσουν, όταν τους χρειάζονται τα παιδιά, αποτελεί τον πιο σημαντικό παράγοντα στην πρόληψη της βίας.

Αντιλαμβανόμαστε έτσι, πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού και της ομαλής ένταξής του στο σχολείο.

Μια συγκροτημένη οικογένεια σε όποια της μορφή:

- Είναι αποτελεσματική στη διαχείριση των οικογενειακών θεμάτων.
- Έχει ξεκάθαρους γονεϊκούς ρόλους.
- Εφαρμόζει συνεπείς κανόνες συμπεριφοράς με σταθερότητα, αποφεύγοντας την ακαμψία.
- Εκδηλώνει το ενδιαφέρον της για τις ανάγκες των μελών της.
- Στηρίζεται στην εμπιστοσύνη και στην ενότητα, επικοινωνεί με το διάλογο, ενθαρρύνει τη συνεργασία.
- Στηρίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό και την εκτίμηση για τις δραστηριότητες των μελών της.

Χρήσιμες συμβουλές:

- Προσπαθήστε να είστε σαφείς και απλοί, όταν απευθύνεστε στα παιδιά σας. Αποφεύγετε να λέτε άλλα και να εννοείτε άλλα.
- Βασική φροντίδα και των δύο γονέων πρέπει να είναι η επικοινωνία της οικογένειας, ακόμα κι όταν υπάρχουν διαφωνίες.
- Αν θέλετε το παιδί σας να αλλάξει μια «λαθεμένη» συμπεριφορά, προσπαθήστε να κάνετε πρώτα εσείς ορισμένες αλλαγές στη ζωή σας.
- Δημιουργήστε σαφείς κανόνες στην οικογένεια και τηρήστε τους! Τα παιδιά θα πρέπει να γνωρίζουν από πριν τις θέσεις σας και τις συνέπειες των πράξεών τους.
- Βοηθήστε το παιδί σας να νιώθει καλά με τον εαυτό του. Ενθαρρύνετε τις προσπάθειές του, ακόμη κι αν είναι αποτυχημένες και στηρίξτε το να συνεχίσει.
- Καλό είναι να είστε δάσκαλοι των παιδιών σας περισσότερο στα ζητήματα της ζωής και λιγότερο στα μαθήματα του σχολείου.
- Αν κάτι δεν πάει καλά, επικρίνετε τη συγκεκριμένη συμπεριφορά ή στάση του παιδιού, μην απορρίψετε το παιδί συνολικά.
- Ενθαρρύνετε τις θετικές δραστηριότητες των παιδιών σας, όπως αθλητισμός, χορωδίες, εκδρομές, θεατρικές και άλλες καλλιτεχνικές παραστάσεις κτλ.

Η συμβολή των γονέων είναι ουσιαστική για την πορεία του παιδιού προς την εφηβεία και την ενηλικίωση.

Δεν υπάρχουν συνταγές ούτε λύσεις για όλες τις περιπτώσεις! Δεν υπάρχουν τέλει γονείς! Είστε, απλώς, οι καλύτεροι γονείς για τα παιδιά σας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ
Καραγιάννης Δημήτρης
Ρούσσου Λουίζα

Όλα τα παραπάνω περιέχονται στα έντυπα του Υ.ΠΑΙ.Θ «Επιθετικότητα στο σχολείο» και «Γονείς».